

УДК 378.014.553:37.035.91

ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Семанчина В.О.

Херсонський державний університет

У статті розглядається питання діяльності органів студентського самоврядування та її впливу на формування управлінської культури майбутнього керівника закладу освіти. Розкривається сучасний стан роботи органів студентського самоврядування у вищих навчальних закладах, висвітлюються основні законодавчі положення щодо принципів діяльності та головних функцій. Вивчається специфіка діяльності органів студентського самоврядування, що дає змогу говорити про те, що участь студентів в діяльності студентських спільнот позитивно впливає не тільки на розвиток здібностей студента та його особистісно-вольових якостей, а й на формування належного рівня управлінської культури для подальшого професійного зростання майбутнього керівника. Визначаються особливості діяльності студентів під час роботи в органах студентського самоврядування, котрі мають широкий спектр можливостей для розвитку особистості, виховання перспективного професіонала, керівника, здатного сміливо приймати педагогічні рішення. Все це формує самостійне мислення, організаторські, комунікативні та управлінські здібності, соціальну активність, що є невід'ємною умовою формування управлінської культури майбутнього керівника школи. **Ключові слова:** студентське середовище, студентське самоврядування, вищий навчальний заклад, управлінська культура, управлінська культура керівника, керівник, менеджер, управлінець, керівництво, вища освіта.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Студентське самоврядування відіграє значну роль у житті сучасної молоді, у відстоюванні прав та інтересів студентів, виховання та розвитку їх лідерських якостей, організації раціонального та різнопланового дозвілля. Воно охоплює усі можливі сфери життєдіяльності вищого навчального закладу: навчально-виховну, науково-дослідну, спортивно-оздоровчу, дозвілєву тощо. Студентське самоврядування є важливим фактором, що спрямований на забезпечення виконання студентами власних обов'язків та відповідальності за доручену справу, зростання соціальної активності молоді і формування чіткої громадянської позиції, виховання духовності й загальної культури особистості, забезпечення гармонійного розвитку майбутнього фахівця та керівника [5, с. 13]. У контексті сучасної інтеграції до Європейського освітнього простору та швидкій зміні вектора освітнього процесу студентське самоврядування розглядається як невід'ємний елемент освітньо-виховного середовища вищої школи. Студентське самоврядування функціонує на всіх рівнях: академічна група, факультет, гуртожиток, університет тощо. У вищих навчальних закладах органи студентського самоврядування є підґрунтям набуття організаторських і управлінських здібностей, що свідчить про високу вірогідність формування належного рівня управлінської культури, які стануть у нагоді як фахівцям різних сфер діяльності так й майбутнім менеджерам освіти.

Сучасне суспільство ставить молодь у жорсткіші рамки для вдалого працевлаштування та творчого розвитку, тому молодому спеціалістові будь-якої сфери діяльності необхідно бути освіченим, мобільним, активним.

Аналіз останніх досліджень та публікацій свідчить про те, що основи виховання особистості керівника, закладаються ще в школі, а вже потім розвиваються й вдосконалюються в процесі навчання у вищому навчальному закладі, в тому

числі й через активне включення студентської молоді до студентського середовища. Кожен студент вищого навчального закладу сьогодні – це насамперед талановитий організатор, справжній лідер та досвідчений управлінець. Таким чином, завдання сучасного європейського університету спрямоване не тільки на професійне навчання майбутнього фахівця, а в першу чергу, на формування та розвиток управлінських, організаторських якостей студентів, бо саме особистий розвиток людини відіграє значну роль її подальшому професійному становленні [9, с. 242].

Одним із механізмів такого формування виступає студентське самоврядування, оскільки активна участь студентів у громадянському житті передбачає розвиток навичок планування, організації, управління та контролю, що необхідне як для педагога так й для майбутнього керівника загальноосвітнього навчального закладу. Рівень сформованості управлінської культури студентської громади прямо пропорційний ефективності роботи органів студентського самоврядування та кількості залучених до них студентів. Отже, від налагодженості механізму організації діяльності органів студентського самоврядування залежить кількість залучених студентів, в відтак й ступінь сформованості управлінської культури сучасної студентської молоді. Що дає нам змогу говорити про те, що органи студентського самоврядування – є невід'ємною складовою успішного професійного зростання майбутнього фахівця з управління освітнім середовищем [9, с. 242].

Формулювання мети статті. Метою даної статті є вивчення впливу роботи органів студентського самоврядування у вищому навчальному закладі на формування компонентів управлінської культури майбутнього керівника та описати сучасний стан діяльності органів студентського самоврядування.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми полягає у систематизації та

структуруванні виявлених раніше якостей майбутнього керівника загальноосвітнього навчального закладу та їх формування під час роботи в органах студентського самоврядування.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Студентська молодь як особлива соціально-демографічна група є найбільш чутливою до змін, що відбуваються у сучасному суспільстві. Роки студентства – самостійний етап в житті кожної людини, в якому вона отримує змогу формувати особисте середовище розвитку, бере участь в різноманітних видах діяльності, котрі виступають в якості особисто-формуючих факторів та визначають модель соціальної поведінки всієї суспільної групи. Сьогодні перед нами з'являється нове покоління людей з професійною освітою, котрі в першу чергу спрямовані на власні сили та саморозвиток у подальшому професійному векторі [3, с. 12].

Саме під час діяльності органів студентського самоврядування в стінах вищого навчального закладу студент опиняється в умовах, максимально наближених не тільки до майбутньої професійної діяльності, а й до творчої, інноваційної, моделюючої діяльності, спрямованої на вдосконалення освітньо-виховного процесу та соціально-педагогічних умов формування управлінської культури майбутніх фахівців [3, с. 14].

Сьогодні мова повинна йти про більш досконалий освітній процес, в якому самоврядування засноване на принципах демократизму, гуманізму, співпраці займає провідне місце. Україна увійшла до світового та європейського освітнього простору, тому саме зараз потрібно обґрунтувати нові підходи до організації навчально-виховного процесу у вишах.

Цей погляд поділяє український вчений та дослідник В. Мокляк. На його думку успіх реформування вітчизняної освітньої системи багато в чому залежить від використання позитивного досвіду педагогічної спадщини, ретроспективного аналізу розвитку університетів та функціонування студентського самоврядування [4, с. 10].

Реальний стан справ стосовно студентського самоврядування в окремих вищих навчальних закладах не відповідає положенням, проголошеним у багатьох сучасних нормативно-правових документах. З боку нової влади відчувається посилена увага до питань самоврядування студентської молоді, на що впливають і світові та європейські інтеграційні процеси. Однією з основних ознак студентського самоврядування є партнерська участь у навчальному-виховному процесі та у внутрішньому керівництві вищим навчальним закладом. Можна стверджувати, що студентське самоврядування стає обов'язковим елементом в управлінні вищим навчальним закладом, а студенти – повноцінними партнерами у педагогічному процесі навчального закладу, що реалізується безпосередньо через діяльність органів студентського самоврядування.

Проте сфери діяльності сучасного студентського самоврядування і його ефективність іноді викликають дискусії та ряд протиріч, бо воно ще не стало важливою необхідністю для студентів і міцною традицією вищих навчальних закладів. Студентське самоврядування сьогодні стикається з такими проблемами, як часто невизначений юридичний статус органів студентського

самоврядування вищого навчального закладу, інертність студентства, тиск з боку адміністрації, відсутність фінансів тощо. Тому робота органів студентського самоврядування потребує постійного вдосконалення та розвитку.

У сучасних умовах проблема студентського самоврядування актуалізується, що зумовлено демократичними трансформаціями життя суспільства. «Студентське самоврядування» – одна із форм організації студентського середовища, яка базується на добровільних виборних засадах. Основними ознаками самоврядування є: належність влади всьому колективу, її здійснення колективом безпосередньо або через обрані органи; партнерська участь у навчально-виховному процесі та внутрішньому керівництві закладом освіти; самоконтроль та саморегуляція завдяки прийняттю норм моралі; обстоювання та захист спільних різнобічних інтересів на основі самодіяльності та самовідповідальності. Студент стає партнером викладача в навчально-виховному процесі сучасної вищої школи [4, с. 16].

Студентське самоврядування – це явище, що не залишається поза увагою правлячої влади, а отже, його діяльність регламентується нормативно-правовими документами. Сьогодні органи студентського самоврядування існують у всіх вищих навчальних закладах. Прийнято статuti студентських самоврядних організацій. Спільним для статутів є визначення поняття «студентського самоврядування», окреслення функцій, завдань, мети діяльності, форм, принципів, структури, прав та обов'язків. Затвердження статутів студентських самоврядних організацій досліджуваного періоду знайшло своє відображення в сучасних документах: «Закон України про освіту», «Закон України про вищу освіту», «Положення про студентське самоврядування у вищих навчальних закладах» тощо [7, с. 81], які в першу чергу дбають про інтереси молоді. Тому сучасне студентство має цінувати такий стан речей і не відмежовуватися від громадських справ, а брати активну участь у діяльності студентських самоврядних організацій.

Сучасні суспільно-політичні умови сприяють розвитку студентських самоврядних організацій, втіленню в життя прогресивних ідей молоді.

Розглядаючи студентське самоврядування з точки зору його виховних можливостей [6, с. 272], а саме впливу на свідомість особистості молоді людини як незалежного фактора, слід наголосити, що воно передбачає не тільки активну участь студентів у громадському житті, а й втілення вищезазначених принципів студентського самоврядування у процес планування, виконання та оцінки діяльності. Ці принципи визначають ефективність роботи студентського самоврядування.

Є. Сухова вважає, що в процесі самоврядування студенти послідовно проходять етапи кожного виду організаційної діяльності: адаптаційно-діагностичний, проектно-дослідницький, організаційно-виховний та професійний [1, с. 37].

Адаптаційно-діагностичний етап охоплює загальну професійну підготовку, під час якої студенти отримують вміння та навички особистої організації виховного процесу, знайомляться з основами та елементами організації виховних заходів, формують здатність до самостійної роботи.

Проектно-дослідницький етап – це діяльність студентів у вигляді конкретних теоретичних, експериментальних та практичних розробок та нововведень.

Організаційно-виховний етап розглядається як реалізація студентами своєї майбутньої професійної діяльності у якості фахівця будь-якої сфери діяльності. На цьому етапі студенти мають змогу осмислити свою подальшу професійну діяльність. Саме тут відбувається формування громадянської позиції студента, котре стає основою його подальшої активної позиції та підґрунтям розвитку організаційних та творчих здібностей особистості [1, с. 39].

На нашу думку, доцільним є додати в цей перелік *організаційно-управлінський етап*. Який буде передбачати формування навичок планування, організації, правління та контролю. Цей етап стане основою для формування особистості майбутнього керівника та вдосконалення рівня управлінсько-професійної культури менеджера освіти.

Саме цей етап є визначним для розкриття вищезазначеної мети. Перед тим, як досліджувати процес формування управлінської культури та вплив діяльності органів студентського самоврядування на рівень сформованості управлінської компетентності майбутнього керівника, доцільним є окреслити головні теоретичні питання управлінської культури. Аналіз наукових підходів до змісту ключових питань засвідчує, що поняття «управлінська культура» є близьким до поняття «культура управління», однак вони не тотожні. Перше характеризує професійно-особистісні якості спеціаліста, друге – особливості його професійної діяльності. Управлінська культура є важливою передумовою культури управління [6, с. 272].

У своїх наукових статтях Ю. Ступак визначає поняття управлінська культура як сукупність професійних знань, умінь та навичок, особистих якостей керівника, що дозволяє ефективно здійснювати управлінську діяльність на основі постійного самовдосконалення [9, с. 243]. Науковці розглядають культуру управління як якісну сторону управлінської діяльності (В. Белолипецкий, Л. Павлова, Ю.Пелеха, Т. Пономаренко та ін.) [9, с. 243]. У свою чергу ми розкриваємо зміст поняття «управлінська культура керівника» через такі складові: синтез особистісних рис та характеристик керівника з його вміннями та навичками керування; педагогічна культура керівника у поєднанні із здатністю до організаційно – адміністративною роботою; складна система, що ґрунтується на культурній та професійній складовій [6, с. 272]. Аналіз законодавчо-правових актів, інструктивно-директивних документів та вивчення наукової літератури, дає підстави зробити висновок, що сьогодні питання формування управлінської культури керівника залишається відкритим та актуальним. Управлінська культура – це складна система, що поєднує організаційно-адміністративний компонент, педагогічну культуру керівника та відповідність розвитку його особистісних якостей та характеристик, що визначає рівень компетентності у питанні керівництва закладом освіти [5, с. 14].

Порівнявши погляди науковців можемо говорити про те, що формування, розвиток та функціонування управлінської культури здійснюється під час практичної діяльності суб'єктів управління.

Однак, для того щоб досягнути високого рівня управлінської культури необхідно не тільки володіти теоретичними знаннями про сутність управління, а й навчитися застосовувати управлінські методи на практиці. Так, класичним методом соціального управління є метод регламентування, сутність якого полягає в тому, що ефективність управління досягається шляхом розподілу та закріплення завдань, функцій, обов'язків, прав та відповідальності, встановлення взаємозв'язків між суб'єктами управлінської діяльності [9, с. 243]. Що й виступає підґрунтям для діяльності органів студентського самоврядування та формування управлінської культури кожного студента, залученого у процес керівництва університетом на будь-якому рівні. Адже, відповідно до Закону України «Про вищу Освіту» [7, с. 84], студентське самоврядування – це право і можливість студентів вирішувати питання навчання і побуту, захисту прав та інтересів студентів, а також брати участь в управлінні вищим навчальним закладом. Студентське самоврядування забезпечує захист прав та інтересів студентів та їх участь в управлінні вищим навчальним закладом. Студентське самоврядування здійснюється студентами безпосередньо і через органи студентського самоврядування, які обираються шляхом прямого таємного голосування студентів [7, с. 85].

Вивчення специфіки діяльності органів студентського самоврядування, дає змогу говорити про те, що участь студентів в діяльності студентських спільнот позитивно впливає не тільки на розвиток здібностей студента та його особистісно-вольових якостей, а й на формування належного рівня управлінської культури для подальшого професійного зростання майбутнього керівника. Аналіз теоретичних засад управлінської культури дає змогу розкрити поняття управлінської культури студентської молоді, що визначається як сукупність якостей особистостей студента, котра актуалізується на трьох рівнях: саме управління, співуправління, самоуправління [3, с. 16]. Це дозволяє залучити студентів до управлінських знань та умінь, шляхом визначення їх ціннісних орієнтацій в контексті майбутньої управлінської діяльності.

Головним стратегічним напрямком діяльності студентського самоврядування є не тільки виявити й розвинути лідерські якості студентської молоді, а й сприяти формуванню основ управлінської культури, адже не кожен може бути лідером колективу, але кожному студенту у подальшому професійному й побутовому житті стануть у нагоді якості управлінця. Оскільки організація свого часу, планування роботи, умінь не тільки керувати, а й підкорюватись колективу, знаходити компроміси під час роботи в колективі та інші професійні риси управлінця важливі в будь-якій діяльності. Важливою умовою успішного засвоєння інформації є не тільки її теоретичне осмислення, а й, найголовніше, її практичне провадження у повсякденній діяльності. Саме залучення до органів самоврядування дає змогу студентській молоді активно використовувати набуті знання на практиці, в процесі діяльності студентського активу університету.

Все це здійснює великий вплив на розвиток лідерських якостей особистості, якостей міжособистісної взаємодії, здатності прийняття рішень, вирішення проблем на будь-якому рівні, розв'язання конфліктних ситуацій, сприяє розвитку критичного мислення, навчає успішній співпраці з однодумцями. Дослідники (Т. Базарова, Б. Єрьоміна, В. Іванова, С. Моргунова, В. Григораш та ін.) приділяють велику увагу науці про управління, розглядаючи необхідні риси сучасного менеджера (керівника), системи цінностей особистості менеджера, моделі функціонування компетентності керівника тощо [3, с. 18]. Менеджер – професія масова, якщо раніше при обмеженій потребі в лідерах, можливим було розраховувати на те, що лідери – самородки самі себе виявлять, то зараз стає актуальним питання про їх підготовку та формування рівня їх управлінської культури ще у студентському середовищі.

Раніше проведене нами дослідження дає змогу говорити про те, що управлінську культуру керівника розглянути цілісно можливо тільки з точки зору системного підходу. В якому управлінська культура керівника розглядається як база професійної культури керівника [8, с. 543]. В свою чергу управлінська культура керівника

ґрунтується на двох складових – культурній та професійній. А вони в свою чергу розкривають суть вмінь та навичок особистості, рівень сформованості теоретичних знань та умінь особистості, розкривають його якості як керівника. Якщо систематизувати та структурувати виявленні нами раніше якості майбутнього керівника загальноосвітнього навчального закладу, то можна отримати структуру цих якостей та підтвердити їх формування під час роботи в органах студентського самоврядування (табл. 1).

Такий детальний розгляд особистих якостей та умінь майбутнього керівника загальноосвітнього навчального закладу та засоби їх формування у діяльності органів студентського самоврядування, дає змогу стверджувати, що студентське самоврядування сприяє вихованню та самовдосконаленню особистості студента, розвиває та поширює світогляд, створює відповідні соціально-педагогічні умови для творчого зростання особистості, надає можливість самореалізації та впливає на розвиток управлінської культури майбутнього керівника.

Висновки з даного дослідження. Таким чином, формування професійної компетенції (засвоєння знань та умінь) студентів вищого навчального

Таблиця 1

1. Культура управління	
<i>Якості майбутнього керівника</i>	<i>Засоби їх формування у діяльності органів студентського самоврядування</i>
Загальна культура особистості	Усі студенти, що приймають активну участь в діяльності органів студентського самоврядування мають належний рівень загальної культури особистості. Формують власний імідж та постійно розширюють свій світогляд.
Національна культура	Розвиток національної (патріотичної) культури є одним із провідних напрямків в діяльності органів студентського самоврядування. Організація та участь у різноманітних патріотичних заходах, акціях, соціальних проектах та програмах, спрямованих на піднесення національної культури особистості та державотворення. Зростання впливу студентського самоврядування у захисті прав та інтересів осіб, які навчаються, їх гуманістичному вихованні, розвитку лідерських, ділових та організаційних якостей, соціальної активності, громадянської свідомості, патріотизму;
Політична культура	Це складова частина духовної культури суспільства, вона нерозривний пов'язана з її іншими формами. Так, політична культура органічно пов'язана з правовою культурою особистості, що дає змогу студентам володіти знаннями щодо прав та обов'язків студента, особистості та громадянина України
Естетична культура	Організація тематичних заходів, семінарів з питань толерантного ставлення до людей, виховання й підтримка родинних цінностей, поваги до ветеранів, проведення акцій милосердя для дітей сиріт, організація для них святкових концертів, сприяють гуманістичному вихованню особистості.
Культура ділового спілкування	Представники студентського самоврядування беруть участь у засіданнях Вчених рад університету, ділових зустрічей, дебатах, брифінгах та науково-практичних семінарах. Виступають на зборах та звітних конференціях, стають учасниками організаційного комітету.
Педагогічна культура	Постійне вдосконалення власного «я» у процесі діяльності, формування наукового світогляду, розвитку студентського наукового товариства та Ради молодих учених.
2. Особистість керівника	
<i>Якості майбутнього керівника</i>	<i>Засоби їх формування у діяльності органів студентського самоврядування</i>
Розумові здібності	Розвиток розумових здібностей у процесі навчання та активній участі в діяльності органів студентського самоврядування, вдосконалення знань, умінь та навичок. Участь в олімпіадах, студентських конференціях та семінарах, запровадження діяльності наукових спілок та товариств.
Морально-психологічні якості	Органи студентського самоврядування спрямованні на виховання в студентській молоді лідерських, морально-вольових, інтелектуально-креативних, організаційно-ділових, емоційно-комунікативних якостей, соціальної активності, почуття громадянської відповідальності;
Творчий потенціал	Підвищення якості освіти, формуванню професійної компетентності шляхом активізації самостійної творчої пізнавальної діяльності осіб, які навчаються;
Вольові риси та характеристики	Участь в діяльності органів студентського самоврядування сприяє розвитку вольових якостей, стійкої емоційної рівноваженості особистості студента.

Продовження таблиці 1

3. Особистісні якості керівника та здатність до саморозвитку	
<i>Якості майбутнього керівника</i>	<i>Засоби їх формування у діяльності органів студентського самоврядування</i>
Досвід роботи у колективі, знаходження компромісу	Ефективна робота органів студентського самоврядування не можлива без взаєморозуміння його членів, знаходження компромісів, уміння прислухатися до думки інших та висловлювати свою точку зору.
Наполегливість	Лише активна рішуча позиція представників студентського самоврядування допоможе в реалізації запланованих дій, відстоюванні своїх прав та інтересів
Креативне та творче мислення	Залучення нових креативних підходів в організації навчально-виховного процесу стають внаслідок як для адміністрації й викладачів, так і для студентів, розвиваючи творче, новаторське мислення.
Самоконтроль та самоорганізація	Ефективна організаційна робота в органах студентського самоврядування не можлива без власної організації, планування свого часу, самоконтролю. Розвиток здібностей і обдарувань кожної особистості, всебічне сприяння самореалізації майбутніх фахівців
Толерантність, чуйність і повага до інших	Організація тематичних заходів, семінарів з питань толерантного ставлення до людей, виховання й підтримка родинних цінностей, поваги до ветеранів, проведення акцій милосердя для дітей сиріт, організація для них святкових концертів, сприяють гуманістичному вихованню особистості.
4. Професійна складова	
<i>Якості майбутнього керівника</i>	<i>Засоби їх формування у діяльності органів студентського самоврядування</i>
Принципи керівництва загальноосвітнім навчальним закладом	Організаційна структура студентського самоврядування, його зміст та форми ґрунтуються на відповідних принципах: <ul style="list-style-type: none"> – добровільності, колегіальності, законності та відкритості; – рівноправної та вирішальної участі осіб, які навчаються, в студентському самоврядуванні; – активності, самодіяльності та творчої ініціативи; – виборності та періодичної змінюваності органів і посад, варіативності і динамічності структури органів студентського самоврядування; – систематичної звітності органів самоврядування перед колективом; – відкритості та публічності, демократизму; – гуманізації та встановлення суб'єкт-суб'єктних партнерських стосунків між адміністрацією та студентським самоврядуванням, між професорсько-викладацьким та студентським колективами; – орієнтації студентського самоврядування на захист прав та інтересів осіб, які навчаються, якісну освіту, виховання лідерських та організаційних якостей, соціальної активності, громадянсько-патріотичної свідомості майбутніх фахівців; – студентське самоврядування має розглядатися як один із компонентів виховної діяльності та молодіжної політики; – різноманітності форм студентського самоврядування на всіх рівнях; – взаємодії всіх органів студентського самоврядування разом з чітким розмежуванням їхніх функцій; – соціально значущої домінанти в діяльності студентського самоврядування; – урахування індивідуальних інтересів та особливостей осіб, які навчаються; – інтеграції і диференціації педагогічного керівництва та студентського самоврядування.
Функціонально-посадові обов'язки керівника	Конструктивний діалог з адміністрацією вузу стосовно прав та можливостей органів студентського самоврядування, реалізації запланованих заходів, відстоювання своїх інтересів, знаходження підтримки не тільки вузівського керівництва, а й міської влади, оскільки студенти приймають активну участь у реалізації молодіжної політики, беруть участь в організації святкових, спортивних заходів, благодійних акцій, стають в нагоді для управлінця будь-якої сфери діяльності
Управлінська кваліфікація керівника загальноосвітнього закладу	
Функції керівника	Функції студентського самоврядування розвивають здібності особистості для виконання майбутніх функцій керівника установи: <ul style="list-style-type: none"> – захист і представництво прав та інтересів осіб, які навчаються; – сприяння громадській, соціальній та професійній самореалізації осіб, які навчаються; – прийняття актів, що регламентують організацію та діяльність студентського самоврядування у вищому навчальному закладі; – надання пропозицій щодо підвищення якості освіти з урахуванням наукових та професійних інтересів осіб, які навчаються; – проведення організаційних, наукових, культурно-масових, спортивних, оздоровчих та інших заходів; – діяльність спрямована на підвищення свідомості студентів, їх вимогливості до рівня своїх знань, виховання патріотизму до свого навчального закладу; – сприяння залученню осіб, які навчаються, до творчої та науково-дослідної роботи; – сприяння гласності всіх сторін життя студентства через засоби масової комунікації; – сприяння працевлаштуванню осіб, які навчаються у вищому навчальному закладі; – укріплення зв'язків між вищими навчальними закладами, міжрегіональних, загальнодержавних та міжнародних контактів; – інші функції, передбачені статутом вищого навчального закладу та положенням про студентське самоврядування у відповідному вищому навчальному закладі.
Імідж керівника та навчального закладу	Діяльність органів студентського самоврядування має сприяти формуванню позитивного іміджу студенту, університету та держави в цілому.

закладу в процесі студентського самоврядування спрямоване на підготовку якісно нового фахівця, готового до роботи у сучасних умовах, здатного вільно адаптуватися до педагогічних інновацій в роботі загальноосвітнього закладу та швидко реагувати на перспективні моделі розвитку соціального та економічного суспільства. Особливості діяльності студентів під час роботи в органах студентського самоврядування має широкий спектр можливостей для розвитку особистості, виховання перспективного професіонала, керівника, здатного сміливо приймати самостійні

педагогічні рішення. Все це формує самостійне мислення, організаторські, комунікативні та управлінські здібності, соціальну активність, що є невід'ємною умовою формування управлінської культури майбутнього керівника школи.

Перспективи в подальшого розвитку в цьому напрямку вбачаємо у вивченні впливу діяльності органів студентського самоврядування на формування управлінської культури майбутніх керівників загальноосвітніх навчальних закладів шляхом вдосконалення діяльності та підвищення рівня управлінської культури студентської молоді.

Список літератури:

1. Зубенко Н.Ю., Сухова Е.И. Формирование профессиональной компетентности студентов педагогического колледжа в процессе студенческого самоуправления / Е.И. Сухова, Н.Ю. Зубенко // Компетентностный подход в обучении. – № 11. – 2010. – С. 37-39.
2. Карамушка Л.М. Створення іміджу навчального закладу як важливий напрямок менеджменту освіти / Л.М. Карамушка // Управління сучасними навчально-виховними закладами освіти: матеріали міжрег. наук.-практ. кофн. – Запоріжжя, 1996. – С. 11-15.
3. Маури А.А. Формирование управленческой культуры будущих менеджеров в вузе: автореф.дис. на соискание уч.степени канд.пед.наук: спец. 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования» / А.А. Маури. – Нижний Новгород, 2009. – 20 с.
4. Мокляк В.М. Студентське самоврядування в історії розвитку вищої школи України (XIX – поч. XX ст.): автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.01 / В.М. Мокляк. – Полтава, 2011. – 20 с.
5. Польова Т.В. Роль студентського самоврядування у формуванні всебічно розвиненої особистості / Т.В. Польова // Збірник наукових праць. – № 4. – Харків, 2012. – С. 13-14.
6. Пономаренко Т.О. Теоретичні засади культуро-відповідального управління дошкільною освітою: монографія / Т.О. Пономаренко. – Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2008. – 272 с.
7. Про вищу освіту: Закон України від 17.01.2002 № 2984-III // Вища освіта в Україні. Нормативно-правове регулювання. Нормативний збірник / За загальною редакцією Степка М.Ф., Горбунової Л.М. – К.: ФОРУМ, 2007. – Т. 1. – С. 81-94.
8. Семанчина В.О. Управлінська культура керівника загальноосвітнього навчального закладу та її складові / В.О. Семанчина // Вища освіта України у контексті інтеграції до Європейського освітнього простору: збірник наукових праць / редкол. В.П. Коцур (голова) та ін. – Київ: Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди, 2015. – Том I(61). – С. 541-555.
9. Ступак О.Ю. Особливості формування управлінської культури студентів педагогічних ВНЗ у діяльності органів студентського самоврядування / О.Ю. Ступак // Наука і освіта. – № 7. – 2010. – С. 242-244.

Семанчина В.О.

Херсонський державний університет

ФОРМИРОВАНИЕ УПРАВЛЕНЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ СТУДЕНТОВ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНОВ СТУДЕНЧЕСКОГО САМОУПРАВЛЕНИЯ

Аннотация

В статье рассматривается вопрос о деятельности органов студенческого самоуправления и ее влияния на формирование управленческой культуры будущего руководителя общеобразовательного учреждения. Раскрывается современный подход к работе органов студенческого самоуправления в высших учебных заведениях, освещаются основные законодательные положения относительно принципов деятельности и их главных функций. Изучается специфика деятельности студенческого самоуправления, которая положительно влияет не только на развитие способностей студента и его личностно-волевых качеств, но и на формирование надлежащего уровня управленческой культуры для дальнейшего профессионального роста будущего руководителя. Определяются особенности деятельности студентов во время работы в органах студенческого самоуправления, которые имеют широкий спектр возможностей для развития личности, воспитания перспективного профессионала, руководителя, способного смело принимать самостоятельные педагогические решения.

Ключевые слова: студенческая среда, студенческое самоуправление, высшее учебное заведение, управленческая культура, управленческая культура руководителя, руководитель, менеджер, управление, руководство, высшее образование.

Semanchyna V.O.
Kherson State University

FORMATION OF ADMINISTRATIVE CULTURE OF STUDENTS OF HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN THE ACTIVITIES OF THE STUDENT GOVERNMENT

Summary

The article considers the matter of the student government management and its influence on the managerial culture formation of the future head of a general educational institution. A modern approach is revealed to the work of student self-government bodies in higher education, and the main legislative provisions regarding the principles of activity and their main functions are covered. The specificity of student self-government is researched, which positively influences not only the development of the student's abilities and his personality-strong-willed qualities, but also the formation of an appropriate level of managerial culture for the further professional growth of the future leader. Specific features of the student's activities during work in the bodies of student government are determined, which have a wide range of opportunities for personal development, education of a prospective professional, a leader capable of boldly accepting independent pedagogical decisions.

Keywords: student's environment, student self-government, higher educational institution, administrative culture, managerial culture, manager, management, higher education.